

Вітайте делегати на робітничо-фермерські з'їзди!

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

ПРОЛТАРИ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

UKRAINIAN LABOR NEWS

Адреса:
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man., Canada.

City

Виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу. — Published three times a week: on Tuesday, Thursday and Saturday.

Address:
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man., Canada.

РІК XI.

Ч. 15 (1222).

СУБОТА, 2 ЛЮТОГО 1929.

WINNIPEG, MAN.

SATURDAY, FEBRUARY 2nd, 1929. No. 15 (1222). VOL. XI.

ПРИКЛОННИКИ АМАНУЛИ ОКРУЖИЛИ СТОЛИЦЮ АФГАНІСТАНУ.

МОСКВА, 30 січня. — Афганістанський міністер до Радянського Союзу заявив сьогодні, що прихильники короля Аманули окупували Кабуль і планують вигнати з трону Бачу Сааю, бандитського патажа, який проголосив себе королем Габібулою Ханом.

Міністер висловив переконання, що шведові Аманула наповно обійме владу.

ЛОНДОН, 30 січня. — У відповідь на запитання в парламенті, міністер закордонних справ Чемберлен заявив, що афганістанський король Аманула формально згодився своєю абдикацією британському уряду і поки не буде ясним, що номіно його абдикації нарід Афганістану вважає Аманула своїм королем, британський уряд не зможе уважати його урядом правим урядом Афганістану.

Чемберлен сказав також, що нібито британський уряд не має наміру втручатися у внутрішні справи Афганістану через підтримку або спонсорство котрись сторони в теперішній боротьбі за владу. Британський уряд, сказав він, ширше бажає встановити сильний, децентралізований уряд в Афганістані й готовий дати до-

помогу в реконструкції і розвитку країни.

Тільки хто довірить в лице-мірну заяву британського дипломата? Навіть німецька й французька буржуазна преса виразно писала, що повалення Аманула було ділом британського імперіалізму. А Чемберлен влад невинного і каже, що британський уряд не має наміру втручатися у внутрішні справи Афганістану.

Дійсно: коли тепер нема вигляду на втримання британського пакола на афганістанській троні, бо Аманула відбирає втрачену владу, британському імперіалізму треба завдати перед світом, що контрреволюційне повстання в Афганістані не було ділом його рук.

РИГА, Латвія, 29 січня. — Звідомлення з Москви кажуть, що радянські представники в Афганістані дістали інструкції дати всяку можливу підтримку для Аманули, бо Радянський Союз бажає, щоб він роздав селянам всю землю та знищив силу патаїв.

Бувший радянський представник в Кабулі надрукував у Москві огляд афганістанської ситуації, в якому каже, що "Велика Британія бачить, що в Афганістані є "Ах'ієвоні п'ятові" британської імперії".

ЗАГУБИЛИСЯ ДВА БРИТІЙСЬКІ ВО- ЄННІ АЕРОПЛАНИ З ІНДІЇ.

ЛОНДОН, 30 січня. — Звідомлення з Індії кажуть, що два британські військові аероплани для перевезу війська загубилися в дикій гористій країні на північ від провінції Кайбер (себто в Афганістані). Вони перевозили з Кабула чужоземних послів і членів їх делегації, які втілюють перед Аманулою, що висловив має намір занести столицю Афганістану.

Британці бояться за безпеченство аеропланів, бо країна,

в якій вони загубилися, є непридатною для осідання, а також племена в цих околицях ворожо настроєні до Британії. Якщо аероплани були примушені спуститися на землю, то це означає майже неминуче їх розбиття і смерть для летунів. Один аероплан відлетів з Пешавару в Індії вчора й повернувся до Ріссальпуру поробити деякі направи. Потім він відлетів до Кабула, однак не прибув туди.

РАД. СОЮЗ РАТИФІКУВАВ ДОГОВІР З АРАБСЬКОЮ КРАЇНОЮ.

РИГА, Латвія, 30 січня. — В Москві оповіщено ратифікацію Радянським Союзом договору з арабською державою Емен, коло входу до Червоного моря. З приводу цього радянська преса багато пише про Велику Британію й порівнює британську й радянські методи у трактуванні тубільних народів та описує Емен з соціального й політичного боку як Афганістан Арабії.

Договір має на меті скріпити торгівлю між Радянським Союзом а Еменом і дипломатичні представники будуть на значені обома країнами. Договір має тривати 10 років.

Договір є не до смаку британським імперіалістам, бо король Емену не хоче підчинитися британському пануванню. Між його військами а Британії були постійні сутички. Британські дипломати бояться тепер, що встановлення радянської делегації в Сана, столиці Емену, скріпить радянський вплив по цілій Арабії.

ВЕЛИКА БУРЯ В ЧІЛЕ.

ВАЛЬПАРАЙЗО, Чіле, 30 січня. — Страшна буря на побережжі затопила сьогодні кілька кораблів і наробила багато шкоди.

Польща висилає зброю і аму- ніцію до Сх. Галичини

БЕРЛІН, 7 січня. — Паризький кореспондент телеграфного агентства "Ост Експрес" заявляє: "У зв'язку з радянською пропозицією Польщі, особливої інтересу набувають деякі нові подробиці відхиленого озброєння таємних мілітаристичних організацій Польщі й Румунії."

Останнього тижня до Данцига знову прибуло кілька великих французьких транспортів зброї та амуніції для Польщі, що їх відіслали до Станіславава, Тарнополья й загалом до району прикордонного з У.С.Р.Р.

Знову підійнялася активність українських білогвардійських емігрантів у Польщі. В середині січня у Варшаві має відбуватися конференція всіх європейських організацій петляорівців. Одночасно з конференцією відбудуться таємні наради. Між польськими й французькими військовими "колами" відбува-

ються переговори про використання українських антирадянських емігрантів проти С.Р.С.Р. Польський міністер закордонних справ Залеський нещодавно прийняв колишнього міністра закордонних справ "Української Народної Республіки" Шудьгана. У польських військових колах серйозно обмірковують плян викликати в С.Р.С.Р. заколоту за допомогою українських емігрантів, надіючись, що в цьому разі вони дістануть від західних держав "мандат на звільнення Радянської України".

В Кельхах, Новім Місті та Тарнополі вже формують частини з українських емігрантів. Найвідданіший керівник організації українських військових частин, є колишній царський офіцер Сологуб. Активну діяльність щодо цього розвиває польський генерал Росніковський.

ЛАТВІЯ ТА ЛИТВА ПОГОДЖУЮТЬСЯ НА ПРОПОЗИЦІЮ С.Р.С.Р.

РИГА, Латвія, 30 січня. — Латвійський уряд погодився на участь Латвії в радянсько-польській антивоєнній угодові, але під умовою, що договір не буде змінений.

РЕВАЛЬ, Естонія, 30 січня. — Естонський уряд повідомив Литву, що він погоджується на пропозицію М. М. Лівінової, заступниці радянського міністра закордонних справ, щоб антивоєнний договір Келого негайно ввести в життя в східній Європі, але з тим застереженням, що інші зацікавлені Балтійській країні прилучаться до пакту.

ВАРШАВА. — Прибувши до Москви, польський міністер Патець вичув М. Лівінової, заступниці народного комісара закордонних справ, другу відповідь польського уряду на радянську пропозицію підписати спеціальний протокол про ненапад.

Пата підтверджує попередньо висловлене становище польського уряду, що Польща обстоєво при включенню до протоколу прибалтійських держав.

Патець заявив, що польський уряд поручив йому розпочати переговори в цій справі.

БЕЗДЕРЖАВНІ ГРОМАДЯНИ НА ЗА- КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

У пресі писалося вже про те, що чеська влада збирається транспортувати на Закарпатську Україну українських гетьманців для своєї роботи. Одночасно з тим чеська влада тероризує галицьких Українців, що живуть на Закарпатській Україні й провадять там культурну роботу, позбавляючи їх прав громадянства. Цей терор набрав таких грубих форм і широкого розміру, що на нього відгукнулася навіть моравсько-островська "Морґешайтун". У своїй передовиці, ця газета, між іншим, пише: Крім бездержавних на Закарпатті, яких скрутують із громадян колишньої Угорщини, фабрикують там останнього часу новий рід бездержавних, а саме з галицьких емігрантів, які одержали там чеське громадянство вже після війни. Всі вони на-

були це громадянство натуралізаціями, на основі декретів, а тепер їм його відбирають. Все було в порядку, пише газета, аж до часу, коли перепродуція чеської інтелігенції, особливо учителів, не привела до того, що ця інтелігенція почала вимагати посади на Закарпатті. І тут трапилося щось зовсім нечуване в правовій державі: міністерство внутрішніх справ оголосило закони про натуралізацію, що надавали (галицьким) емігрантам права громадянства, просто не дійсними. Ці всі емігранти, яких позбавлено тепер прав чеського громадянства, втратили також ці права в Польщі. Отже, стали цілком бездержавними.

Так чеська влада прочищує шлях на Закарпатській Україні для чеських націоналістів та українських гетьманців.

ПІДЧАС ЕКСПЛОЗІЇ ЗГІНУ- ЛО 103 МАЙНЕРІВ.

МУКДЕН, Маньчжурія, 28 січня. — У копалині вугілля коло Лівсінгу в Маньчжурії наступила експлозія, підчас котрої згинуло 100 китайських і трох японських майнерів.

РОБІТНИКИ ДОМАГАЮТЬСЯ ПІДВИШКИ ПЛАТНІ.

Юнія малярів і декораторів у Вінніпегу веде переговори з Вестері Пейнтерс Секшию офіс Билдер Експендза в справі закінчення нової угоди. Ці робітники мають тепер 85 центів на годину і домагаються 15 центів підвишки на годину.

ЗАКЛИКАЄ ДО БОРОТБИ ПРОТИ ДИКТАТУРИ.

БЕРЛІН, 23 січня. — Комуністична Партія Югославії видала відозву до робітників і селян національних меншостей, в якій закликає їх, щоб боролися проти військової диктатури і за встановлення пролетарської диктатури й Радянської Республіки Балкану.

Відозва стрінула добре прийняти серед мас, бо всі опозиційні партії цілковито сканували перед військовою диктатурою.

ІМІГРАЦІЯ ДО КАНАДИ ПО- СТІПНО ЗРОСТАЄ.

ОТТАВА, 30 січня. — Іміграція до Канади продовжує виказувати умиркований зріст над попереднім роком. За дев'ять місяців фінансового року до кінця грудня прибуло 144,113 імігрантів, а за той сам період 1927 року прибуло 128,928 імігрантів. Зріст виносить 12%.

БОРОТБА З ПОВСТАНЦЯМИ В МЕКСИЦІ.

МІСТО МЕКСИКО, 28 січня. — У п'ять-годинний бою коло Ляквемади, на південній набережжі Тихого океану, згинуло 10 повстанців і троє федеральних жовнірів. Повстанці висадили динамітом залізничну трасу між Коміною а Манзанію і хотіли в той спосіб розбити пасажирський потяг. Федеральні жовніри під командуєю губернатора Коїми, який був насажиром на потягу, розігнали повстанців без ніяких жертв у людях.

БЕЗРОБІТНІ "МАШЕРУЮТЬ" НА ЛОНДОН.

КАРЛАЙЛ, Англія, 30 січня. — Голодні безробітні з округу Глезго, які "машерують" на Лондон, прибули сьогодні після тижня маршу. Завтра рано вони вирушать в дальшу дорогу до Лондону. Трейд Кависил у Карлайлі і урядники партії праці знайшли приміщення для безробітних і дали їм таряху перекують, а завтра рано дадуть сніданок.

СОТКИ АРЕШТОВАНО В ЕСПАНІЇ ЗА БУНТ ПРОТИ ДИКТАТУРИ.

МАДРИД, Еспанія, 30 січня. — В еспанській армії вибухла революція проти диктатури, однак прем'єр Прімо Де Рівера заявив, що революцію вже приборкано.

Революція мала вибухнути риночасно по цілій Еспанії й показала свою голову в кількох більших містах на півдні, а дійсний успіх мала на деякий час лише в провінційній столиці Цюдад Реаль.

Збунтоване військо в тім місті заняло касарні жандармерії, не впустило потягів до міста ні з міста й устало на всіх дорогах гармати, щоб стримати рух до міста.

Уряд вислав льюльєне військо проти міста й розкинув з аеропланів відозви до збунтованих жовнірів, у яких обіцяв їм помилування, якщо вони видадуть своїх провідників. По якимсь часі збунтованих жовнірів окружено і вони тепер ув'язнені в своїх касарнях.

Місто Цюдад Реаль лежить около 100 миль на південь від Мадриду. Бунт серед війська показався також у Валенції, Барселоні й Корунні, але не мав там ніякої сили.

МАДРИД, Еспанія, 30 січня. — Санчес Гуера, бувший прем'єр Еспанії, який був повалений п'ять років тому Прімо Де Ріверою, з'їзав арештований сьогодні у Валенції в зв'язку з військовим бунтом, який здавлено вчора ввечерю.

Оповіднено, що уряд приказав арештувати генерала Лопеза Оньола, другого опозиційного провідника, який прибув до Валенції з Гуерою.

Протягом дня в Мадриді арештовано около 300 осіб у зв'язку з викриттям змови. Багато інших арештовано в різних провінціях, включаючи Мурцію, Альканте й Валенцію. Уважають, що в тих провінціях заговор мав найсильніший ґрунт.

КОМУНІСТ КАШЕН ВИКРИВАЄ ВОЙОВ- НИЧУ ПОЛІТИКУ ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ, 11 січня. — Виступаючи в палаті депутатів, комуністичний депутат Кашен заявив: "Французький уряд проводить через парламент військовий бюджет, що дичить перевищує військовий бюджет 1914 року. Прискорюється делат безумніше збільшення озброєнь".

На вигукі з місць: "А Росія?" Кашен нагадує, що він недавно відповів у палаті на твердження на адресу С.Р.С.Р. і сказав: "Коли захочете, ми відкріємо в палаті вичерпуючу дискусію про радянські республіки".

"Загальні надозброєння, говорив далі Кашен, можуть означати тільки те, що війну вважають за близьку перспективу. Зростання англо-американських суперечностей, як і давні Кашен, Радянський Союз холпає всі материки, доводить, що готується новий пелід світу й боротьбу за світове панування. Події в Югославії за теперішніх умов й взаємних з Італією, загрожують безпосередньою можливістю війни. Пінкі спроби придумати силою рух за права національних меншостей не усунуть проблему національних меншостей, як одиу з жерез "війни в Європі, балканізований Версальським договором".

Відповідаючи на вигукі соціалістів та радикалів про Україну та Грузію, Кашен нагадує "свідчення їхніх англійських друзів по Інтернаціоналу, які відвідали радянську Грузію й потвердили, що ніколи Грузія не була така щаслива й незалежна в своїй національно-культурному будінітві, як за радянської влади".

"Федеративно об'єднуючи понад 100 народностей, говорив далі Кашен, Радянський Союз дає єдиний приклад розв'язання проблеми національних меншостей, поза яким тільки панування. Події в Югославії за теперішніх умов й взаємних з Італією, загрожують безпосередньою можливістю війни. Пінкі спроби придумати силою рух за права національних меншостей не усунуть проблему національних меншостей, як одиу з жерез "війни в Європі, балканізований Версальським договором".

УКР. СЕЛЯН ПРИМУШУЮТЬ БУДУВА- ТИ ПОЛІЦІЙНІ БУДИНКИ.

Львівська преса пише, що західно-українські села діждалися нової "благодаті": в деяких повітах влада робить натис на сільські громади, щоб ті будували будинки для поліційних постерунків. Війти окремих громад, що здебільшого є знярідд в руках поліції та повітових старостів, виступають з такими пропозиціями на засіданнях місцевих громадських рад і намагаються за всяку ціну провести по-

трібні панам постанови. Звісно, в таких засіданнях бере участь командит постерунку, тероризуючи радних селян, які на це не згоджуються. Трапляється, що командитові польським поліції допомагає унівський учитель. На такі засідання, звісно, опозиційних радних не запрошують. Там, де ухвалено такі постанови, сільським громадам доводиться або десь позичати гроші, або продавати громадські ґрунти.